

Styrdokument

Diarienummer:
BMN/2025:59

Upplands Väsby kommuns riktlinjer för alkoholservering, folköl och gårdsförsäljning

Styrdokumentsuppgifter

Kategori av styrdokument	Reglerande
Dokumenttyp	Riktlinjer
Gäller för	Bygg-och miljönämnden
Antaget	12 augusti 2025
Ikraftträdande	1 september 2025
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentansvarig	Miljöchef

Innehåll

1	Allmän information	3
2	Allmänt om serveringstillstånd	3
3	Ansökan och handläggning	4
4	Remissyttranden	4
5	Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	5
6	Kommunens tillsynsverksamhet	5
7	Tillsynsavgifter.....	6
8	Serveringstider	7
9	Ordning och nykterhet.....	7
10	Uteserveringar	8
11	Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	8
12	Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap och provsmakning	9
13	Detaljhandel med folköl	10
14	Gårdsförsäljningstillstånd.....	10

1 Allmän information

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen (2010:1622) har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter.

Riktlinjer

Det huvudsakliga syftet bakom alkohollagen är att försöka förebygga missbruk och andra alkoholpolitiska olägenheter.

Av förarbetena till alkohollagen framgår att kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Omsorgsfullt utarbetade kommunala riktlinjer för serveringstillstånd är till fördel för den sökande genom att hen på förhand kan bedöma om en tänkt etablering kan ges tillstånd.

Riktlinjerna ska dels innehålla en redogörelse för vad som gäller enligt lagen och anslutande föreskrifter, dels en redogörelse för de omständigheter som hänsynen till de lokala förhållandena ger anledning till. Syftet med riktlinjerna är att åstadkomma en likabehandling inom kommunen av tillståndsansökningar och att skapa en förutsägbarhet.

Upplands Väsby kommun upprätthåller sin informationsskyldighet enligt alkohollagen genom att ha aktuella och uppdaterade riktlinjer. Revidering ska ske vid behov.

På Upplands Väsby kommuns hemsida ska det vara lätt att hitta information, riktlinjer och uppgift om avgifter. Alkoholhandläggaren anordnar även vid behov möten, i samarbete med polisen, för kommunens krögare. På dessa möten kan också kommunens miljöinspektörer, räddningstjänsten och brottsförebyggare delta. Kommunen och polisen informerar om aktuella händelser, ordningsläget i kommunen och annat som är relaterat till servering av alkohol. Alla deltagare får möjlighet att yttra sig och komma med synpunkter. Det här är också ett tillfälle för krögarna att lära känna varandra bättre.

2 Allmänt om serveringstillstånd

Rättsregel

Alkohollagstiftningen är i första hand en social skyddslagstiftning. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska har de alkoholpolitiska företräde.

Riktlinjer

2.1 Förutom alkohollagen, alkoholförordningen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter, kommentarer och allmänna råd gäller nedanstående riktlinjer i Upplands Väsby kommun.

3 Ansökan och handläggning

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen.

Riktlinjer

3.1 I Upplands Väsby kommun har bygg- och miljönämnden som mål att fatta beslut om serveringstillstånd enligt nedanstående tidsrymd.

3.2 Beslut om stadigvarande serveringstillstånd och gårdsförsäljningstillstånd tas inom åtta veckor från att komplett ansökan har inlämnats.

3.3 Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten tas inom fyra veckor från att komplett ansökan har inlämnats.

3.4 Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap tas inom tio dagar från att komplett ansökan har inlämnats.

3.5 En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd som är komplett och färdig för beslut i bygg- och miljönämnden kan, efter ansökan, beviljas tillfälligt tillstånd fram till nästa nämndsammanträde.

3.6 Beslut enligt alkohollagen fattas av bygg- och miljönämnden. Vissa beslut kan fattas av alkoholhandläggaren eller kontorschefen på delegation.

4 Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap.

Riktlinjer

4.1 Förutom polisens yttrande kan yttranden inhämtas exempelvis från:

- a) Bygg- och miljökontoret
- b) Skatteverket

- c) Kronofogden
- d) Räddningstjänsten
- e) Tullverket

5 Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Riktlinjer

5.1 Vid ansökan om serveringstillstånd är polisens och bygg- och miljökontorets yttrande av stor betydelse. Samtliga omständigheter i det enskilda fallet måste dock alltid bedömas.

5.2 Vid bedömning av risken för olägenheter gäller för Upplands Väsby främst att hänsyn tas till:

- a) Serveringstider
- b) Restaurangens inriktning
- c) Närhet till barn- och ungdomsverksamhet
- d) Närhet till äldreboende
- e) Närhet till bostadsområden
- f) Tidigare klagomål/avvikelser

5.3 Beroende på hur stor risken för olägenhet är kan bygg- och miljönämnden neka serveringstillstånd eller begränsa och/eller villkora tillståndet.

6 Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring framgår av 9 kapitlet 2 och 3 § alkohollagen.

Riktlinjer

6.1 Yttre tillsyn är då bygg- och miljökontoret besöker serveringsstället under pågående verksamhet, framförallt under kvällar och nätter för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med alkohollagen.

6.2 Bygg- och miljökontoret genomför yttre tillsyn i samarbete med polisen. Samordnad yttre tillsyn kan också förekomma tillsammans med bland annat räddningstjänst, Tullverket och Skatteverket.

6.3 Antalet besök som ett serveringsställe får per år grundas på tidigare skötsamhet, verksamhetens inriktning och aktuella klagomål.

6.4 Bygg- och miljökontoret arbetar även med förebyggande tillsyn genom informationsinsatser, rekommendation om utbildning i Ansvarsfull alkoholservering, alkohol- och drogpolicyarbete tillsammans med serveringsställena och nätverksmöten med myndigheter och branschen.

6.5 Inre tillsyn är bygg- och miljökontorets kontroll om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet.

6.6. Vid konstaterade eller befarade brister i samband med tillsynen startar bygg- och miljökontoret en tillsynsutredning.

6.7 En kommun kan meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran eller i allvarigare fall eller vid upprepad misskötsamhet varning. Återkallelse kommer i fråga när en varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd eller när en eller flera varningar har tilldelats utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

6.8 En erinran meddelas, i normalfallet, bara en gång och vid enklare överträdelser av alkohollagen. Om en ny enklare överträdelse sker inom en treårsperiod kommer en varning att meddelas.

6.9 Om två varningar har meddelats tidigare, och det har gått mindre än tre år sedan den senaste varningen, återkallas serveringstillståndet vid nästa överträdelse som skulle ha lett till en varning.

7 Tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinjer

7.1 Aktuella avgifter går att finna på Upplands Väsby kommuns hemsida. Det går också bra att kontakta Väsby Direkt eller bygg- och miljökontoret via telefon eller e-post.

8 Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Alkohollagen är en skyddslag och sociala hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan.

Riktlinjer

8.1 Vid prövning av serveringstider är polisens och bygg- och miljökontorets yttrande av stor betydelse. Olika serveringstider kan vara lämpliga för olika miljöer eller olika typer av serveringstillstånd

Av betydelse är faktorer som:

- a) Restaurangens inriktning
- b) Närhet till barn- och ungdomsverksamhet
- c) Närhet till äldreboende
- d) Närhet till bostadsområden

8.2 Vid beslut om serveringstid utanför den så kallade normaltiden, 11.00–01.00, tillämpar miljönämnden provotid. Provotiden är i normalfallet ett år.

8.3 För serveringsställen som ligger vid stationsområdet, Centralvägen, Väsby centrum, Sigma centrum, Runby Torg och Ryttargatan i Smedby beviljar bygg- och miljönämnden i normalfallet inte serveringstider som är längre än:

Restauranglokal

Söndag till torsdag	11:00-23:00
Lördag, fredag och dag före röd dag	11:00-01:00
Uteservering april till och med oktober	11:00-22:00

9 Ordning och nykterhet

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 20 § alkohollagen ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinjer

9.1 Serveringsytan på ett serveringsställe ska vara överblickbar och tydligt avgränsad.

9.2 Vid öppettider efter 01.00 ska alkohol- och drogpolicy upprättas och delges all personal.

9.3 Personalen bör utbildas i Ansvarsfull alkoholservering.

9.4 Vid öppethållande efter 01.00 ska det finnas personal med utbildning i Ansvarsfull alkoholservering på serveringsstället.

10 Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § första stycket ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället.

Riktlinjer

10.1 Prövotid tillämpas i normalfallet vid serveringstid efter 22.00.

10.2 Uteserveringen ska vara tömd och avstädad senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

10.3 Upplands Väsby kommuns kontor för samhällsbyggnad har utarbetat ett kompendium med kvalitetskrav för uteserveringar som ska följas i tillämpliga delar. Uteserveringar som inte överensstämmer med dessa kvalitetskrav kommer inte att beviljas serveringstillstånd.

10.4 Vid en ansökan om gemensamt serveringsutrymme mellan flera tillståndshavare kommer bygg- och miljökontoret att kalla till dialogmöte mellan sökanden, bygg- och miljökontoret, polisen, fastighetsägare och eventuella andra intressenter för att diskutera villkor, avgränsning av serveringsytan och serveringstider.

10.5 Öppethållande av uteserveringarna tillåts i normalfallet från april till och med oktober.

11 Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall.

Riktlinjer

11.1 Vid meddelad serveringstid som sträcker sig efter klockan 23:00- 01.00 kan serveringstillståndet villkoras med att förordnad ordningsvakt ska tjänstgöra från klockan 22.00 tills att sista gästen lämnar serveringsstället. Polisens rekommendation om antalet ordningsvakter följs i normalfallet.

11.2 Vid meddelad provtid av serveringstiden kan sökanden, vid provtidens utgång, inkomma med ansökan om stadigvarande förlängd serveringstid. Bygg- och miljönämnden kommer då att remittera polisen och bygg- och miljökontorets hälsoskyddsgrupp för att avgöra om den utökade serveringstiden ska beviljas stadigvarande.

12 Tillfälliga tillstånd till allmänheten och slutna sällskap och provsmakning

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka period eller ett enstaka tillfälle.

Riktlinjer

12.1 Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om en regelbundet återkommande verksamhet.

12.2 Ansökan om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten lämnas regelmässigt över till polisen för yttrande och även till Räddningstjänst om antalet deltagare överstiger 150 personer.

12.3 En sökande kan ansöka om tillfälligt serveringstillstånd för fyra serveringstillfällen på sammanlagt sex dagar per år.

12.4 Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd inom områden där kommunfullmäktige beslutat (lokala ordningsföreskrifter) att alkoholdrycker inte får förtäras behandlas mycket restriktivt.

12.5 För att det ska vara fråga om slutet sällskap krävs att sällskapet som ska serveras är känd före det aktuella arrangemanget.

12.6 För att anordna provsmakning behöver du:

a) anmäla varje arrangemang till kommunen, om du har ett stadigvarande serveringstillstånd.

b) ansöka om ett tillfälligt tillstånd för provsmakning, om du är partihandlare eller tillverkare utan stadigvarande serveringstillstånd.

13 Detaljhandel med folköl

Rättsregel

Enligt 5 kapitlet 5 § alkohollagen (2010:1622), för att ha detaljhandel med folköl ska en anmälan göras till kommunen innan försäljning kan påbörjas.

Riktlinjer

13.1 Lokalen där folköl säljs ska vara avsedd för försäljning av livsmedel och lokalen ska vara registrerad som livsmedelslokal enligt Livsmedelslagen (2006:804). Det ska finnas ett flertal typ av livsmedel till försäljning, tex flera torrvaror, mejeriprodukter, charkvaror, smörgåsar, frysta eller konserverade livsmedel, bröd, grönsaker.

13.2 Den som bedriver detaljhandel med folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att personalen har tillräckliga kunskaper om vad som gäller för försäljningen.

13.3 Vid servering av folköl är det en förutsättning att det samtidigt serveras mat. Minikravet är att det serveras varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur. Det ska även tillhandahållas ett sortiment av lättdrycker såsom lättöl, läsk, och vatten på serveringsstället.

13.4 Servering av folköl ska ske med återhållsamhet och får inte föranleda några olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

14 Gårdsförsäljningstillstånd

Rättsregel

Enligt 5 a kapitlet 1 § i alkohollagen(2010:1622) krävs det ett tillstånd för gårdsförsäljning av alkoholdrycker och en ansökan ska lämnas in till kommunen innan gårdsförsäljning kan påbörjas.

Riktlinjer

14.1 Tillverkaren ska vara oberoende och yrkesmässigt och på egen hand tillverka alkoholdrycker, när det gäller vin ska råvaran dvs druvan vara från egen produktion.

14.2 Tillverkning ska ske på tillverkningsstället och i begränsad produktion – tillverkaren ska ange uppskattad årsproduktion.

14.3 Försäljningen av de alkoholhaltiga produkterna får endast ske till de konsumenterna som deltar i besöksarrangemanget.

14.4 Arrangemanget ska:

- a) anordnas av tillståndshavaren och i nära anslutning till försäljningsstället;
- b) ha anknytning till alkoholdrycken;
- c) vara kunskapshöjande (t.ex. handla om tillverkningsprocessen);

d) pågå i minst 30 minuter och vara kostnadsbelagd

14.5 Det ska finnas information om skadeverkningar i anslutning till besöksarrangemanget.

14.6 Försäljningstiden är reglerad till 10:00-20:00 alla dagar.

14.7 Tillståndshavaren eller försäljningsansvarig ska finnas på plats.

14.8 Begränsad mängd får säljas till varje konsument:

- a) 0,7 liter spritdrycker;
- b) 3 liter vin;
- c) 3 liter starköl;
- d) 3 liter andra jästa alkoholdrycker

14.9 Priset får inte sättas lägre än tillverkningskostnaden plus skäligt påslag.

14.10 Övriga krav är:

- a) Egenkontrollprogram;
- b) godkänt resultat på kunskapsprovet;
- c) ekonomisk och juridisk lämplighet